

HØRINGSNOTAT

OM FORSLAG TIL FORSKRIFT OM RETT TIL LANGTIDSOPPHOLD I SYKEHJEM

Bakgrunn for krav om forskrift

Stortinget vedtok 13. juni 2016 lovendringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister, jf. Prop. 99 L (2015-2016). For at ordningen skal kunne innføres i sin helhet, er det forutsatt at kommunale forskrifter om kommunens plikt til å utarbeide forskrift med kriterier for tildeling av langtidsplass i kommunen kan settes i verk samtidig med lovendringene, dvs senest 1. juli 2017.

Lovendringen er vedtatt for å bedre rettsstillingen til pasienter og brukere når det gjelder retten til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Lovendringen gjør det klart at pasient eller bruker har rett til slik opphold dersom det etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste kommunale tilbudet som kan sikre pasienten og brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Kommunen er etter lovendringen pliktet til å fastsette i forskrift kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem. Hensikten med slike kriterier er å bidra til en bedre forutsigbarhet og med åpenhet rundt tildelingsprosessen. Forskriften skal regulere at søkere til langtidsopphold i sykehjem har rett til å få et vedtak om å stå på kommunens observasjons- og venteliste. Dette gjelder de pasientene som tilfredsstillt kommunens kriterier for langtidsopphold, men som med forsvarlig hjelp kan vente på en langtidsplass. Kommunens forskrift skal også inneholde bestemmelser om hvordan kommunen sikrer forsvarlig oppfølging av de som står på observasjonsliste/venteliste.

Kommunen har ansvaret for å sørge for kommunale helse- og omsorgstjenester. Kommunen må etter lovendringen være tydelige på hvilke tjenester som pasienter og brukere kan forvente i egen kommune. Retten til vedtak skal gi trygghet for at vedkommende sitt behov er sett og at et tilbud om sykehjemsplass er der når behovet tilsier det.

MERKNADER TIL FORSKRIFTENS ENKELTE BESTEMMELSER

Til § 1 Formål

Formålet er angitt i forarbeidene til lovendringen.

Til § 2 Virkeområde

Forskriften gjelder pasienter og brukere som har krav på helse- og omsorgstjenester i Gamvik kommune. Lovendringen sidestiller "tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester" med sykehjem. Siden Gamvik kommune ikke har denne type boliger, er den foreslåtte forskriften for Gamvik kommune begrenset til å gjelde langtidsopphold i sykehjem jf. forskriften § 3.

Til § 3 Definisjoner

Her er langtidsopphold i sykehjem og observasjonslister/ventelister definert. Langtidsopphold i sykehjem er fortrinnsvis et opphold for eldre over 67 år, og det vil være forbeholdt pasienter og brukere som det er mest sannsynlig at vil ha behov for et slik opphold livet ut. Det presiseres at observasjonslister/ventelister ikke er et køsystem, noe som også fremgår av forarbeidene til lovendringen.

Til § 4 Generelt om tildeling av langtidsopphold i sykehjem

Denne bestemmelsen gir nærmere bestemmelser om omsorgsnivå, hvem tilbudet er beregnet for og brukermedvirkning. I tillegg angis krav til saksforberedelsen før vedtak fattes. Det stilles krav om god utredning og vurdering av andre tiltak som er på et lavere omsorgsnivå enn sykehjem.

Til § 5 Kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem

I denne bestemmelsen angis kriteriene kommunen vil legge vekt på ved en helhetlig vurdering av om pasient eller bruker skal få vedtak om tildeling av langtidsopphold i sykehjem. Denne bestemmelsen legger også føringer for når pasient eller bruker likevel ikke får langtidsopphold, og avgjørelse blir tatt etter en samlet vurdering.

Til § 6 Rett til vedtak

Pasient og bruker har krav på et vedtak om at vedkommende oppfyller kommunens kriterier for langtidsopphold, men at det i påvente av plass kan gis et forsvarlig tilbud utenom institusjon. Vedtaket vil da gis med begrunnelse for hvorfor det er forsvarlig at vedkommende ivaretas i for eksempel eget hjem. I tillegg vil vedtaket opplyse om at vedkommende vil stå på

kommunens observasjonsliste/venteliste for pasienter og brukere som er kvalifiserte for langtidsopphold.

Til § 7 Observasjonslister/ventelister for langtidsopphold i sykehjem

Her gis nærmere bestemmelser om hvordan kommunen skal håndtere observasjonsliste/venteliste over kvalifiserte pasienter og brukere. I forarbeidene til lovendringen er det presisert at observasjonsliste/venteliste ikke er en køordning, og forskriften tydeliggjør dette. Det vil være den som til enhver tid har det største behovet som skal tildeles langtidsopphold når det blir ledig plass. Vurderingen av den enkelte skal være basert på individuelle behov. Forskriften gir ikke maksimumstid for å stå på venteliste. Det er likevel mest sannsynlig at personer som kvalifiserer til langtidsopphold i sykehjem får tildelt plass selv om det er vanskelig for kommunen å forutsi når dette vil skje.

Til § 8 Oppfølging av ventelistepasienter og brukere

Bestemmelsen fastslår at kommunen skal sikre at pasienter og brukere har nødvendige og forsvarlige tjenester mens de venter på langtidsopphold. Det stilles også krav til kommunens systematiske oppfølging av ventelistepasienter og brukere.

Til § 9 Ikrafttredelse

Lovendringen krever at den kommunale forskriften trer i kraft senest 1. juli 2017. I Gamvik kommune trer forskriften i kraft den datoen kommunestyret vedtar forskriften. Forskriften blir behandlet i utvalg for oppvekst og omsorg den 1. juni 2017.